

› Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Lettskrevet om behandling av dissosiasjon

Inger Eggen
Fra traumer til vonde minner
 Om dissosiasjon og integrering. 181 s. Oslo: Universitetsforlaget, 2013. Pris NOK 299
 ISBN 978-82-15-02149-2

Inger Eggen skrev om dissosiativ identitetsforstyrrelse i *Bare jeg* i 2008. I denne oppfølgeren retter hun søkelyset mot tilhelingen og behandlingsprosessen. Forfatteren har brukt seg selv som pasient (Inger), og beskriver i en slags romanform terapiprosessen hun gjennomgikk sammen med sin behandler, psykologspesialist Ingunn Holbæk.

Dissosiativ identitetsforstyrrelse forekommer i flere grader, fra milde splittelser i selv og identitet, noe som medfører at man skifter i selvtilstander i forskjellige situasjoner og spesielt når man er utrygg, til ekstreme grader hvor det foreligger multippel personlighet hvor personen har flere atskilte identiteter som til dels ikke vet om hverandre. Det foreligger ofte betydelig traumatisering i oppveksthistorien til personer med omfattende dissosiasjon i selvet.

Inger har som barn opplevd seksuelle overgrep fra far, og en benektning av det traumatiske av moren. Av den grunn fikk Inger ikke bekreftet eller speilet sine egne opplevelser, følelser og tanker på grunnleggende vis. Hun utviklet en beskyttelsesstrategi ved å fantasere om stadig flere delpersonligheter (i alt 13!), som var bærere av avspaltede emosjonelle reaksjoner hos henne selv. Disse fantasipersonene overtok mye av Ingers indre liv og fungerte både som trøst og hinder for å kunne forholde seg til virkeligheten etter hvert som hun vokste opp. Inger levde et «normalt» voksent liv med mann, barn og jobb, men emosjonelt distansert fra andre. Hennes identitet ble derfor preget av ytre tilpasning, men uten kontakt med de sterke, indre følelsene. Hun mistet derfor muligheten til å oppleve ekte og trygg kontakt med andre og ble i økende grad fysisk og psykisk syk til hun nesten 50 år gammel brøt sammen og begynte behandling.

Behandlingsprosessen er beskrevet i løpet av en seiltur hvor hun i økende grad mestrer sin frykt, får mer kontakt med omverdenen og kjenner mer vitalitet og ekthet. Hennes behandler identifiserer trigger for frykt, skaper grobunn for trygghet og tillit og insisterer på at Inger selv er ansvarlig for og representerer alle sine delpersonligheter, også de slemme og vanskelige. Derigjennom skjer en økende integrering og tilheling av det splittede selvet.

Målgruppen er både fagpersoner og en interessert allmennhet. Boken er balansert i fremstillingen og inneholder mange refleksjoner over dissosiasjonsprosessen, både som beskyttelse og senere som fengsel for selvtutfoldelse. Den skjønnlitterære delen er preget av bruk av klisjeer og fremstår som lite interessant. Det faglige budskapet er dog det viktigste, og jeg vil anbefale boken til alle som ønsker å vite mer om dissosiasjon og hvordan komme ut av den.

Øyvind Urnes

Avdeling for personlighetspsykiatri
 Oslo universitetssykehus

Lærerikt, men gjentakende, om dysleksi

Turid Hellan
Språk og dysleksi
 344 s, tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2012.
 Pris NOK 490
 ISBN 978-82-450-0845-6

Utgangspunktet for boken er forelesninger som forfatteren, som er professor i logopedi ved Universitetet i Bergen, har gitt for mastergradsstudenter i logopedi. Jeg fant ingen eksplisitt angivelse av målgruppen, men antar at pedagoger og studenter i pedagogikk er ment som hovedmålgruppe. Selv om jeg forsker på språkpatologi, har jeg verken nevneverdig klinisk erfaring eller forskningserfaring med dysleksi. Derfor var forespørselen om å anmelde denne boken en velkommen anledning til å øke kunnskapen.

Forfatteren angir «tre søyler» for boken: en beskrivelse av nasjonal og internasjonal forskning på dysleksi, fire kasus som eksemplifiserer stoffet, og resultatene fra forfatterens studie *Ut med språket* – en longitudinell studie av 120 barn med risiko for å utvikle dysleksi. De første av de i alt 12 frittstående kapitlene handler om å beskrive bakgrunnen (hovedtemaet: innføring i språkutvikling hos barn, historisk perspektiv) og å definere og avgrense, henholdsvis innordne, dysleksi i forhold til såkalte spesifikke språkvansker og matematikkvansker. Videre finner man et kapittel om dysleksi og flerspråklighet og et om fire faglige innfallsvinkler (biologisk, kognitivt, symptom, miljø). Deretter følger kapitlene *Effektstudier*, *Utredning av språk og dysleksi* og så *Tiltak og rettigheter*. For meg er det noe underlig at presentasjonen av kunnskapsbasis for tiltak og selve tiltakene dermed er delt opp i to kapitler, mens diagnostikken blir omtalt mellom dem. I de to siste kapitlene setter forfatteren dysleksi i et livsløpsperspektiv i forhold til ulike livsfaser og personlige erfaringer.

Boken lærte meg mye jeg ikke visste om dysleksi, og slik sett er den en grei innføring i emnet. Når det gjelder presentasjon av forskningsfeltet, savner jeg dog en mer analyserende og tolkende fremstilling. Gjentatte ganger ramses forskningsresultater opp, men de blir i mindre grad drøftet eller brukt som ledd i en argumentasjon. Når forfatteren med rette poengterer at en nøyte definisjon av dysleksi er viktig, ikke minst i forskningssammenheng, er det et savn når resultater blir presentert uten at det kommer frem hvordan forskerne definerte dysleksi, eller hva som var inklusjonskriteriene.

Jeg kan ikke anbefale å lese boken fra begynnelse til slutt – det syntes jeg rett og slett var slitsomt, først og fremst fordi det er altfor mange gjentakelser. Når man om og om igjen får forklart hva slags studie *Ut med språket* er, eller at norsk skriftspråk har en semitransparent ortografi, mister man leselysten. For en leserkare som vil lese kapitlene enkeltvis, kan det fungere bra, men jeg tror at en mer gjennomredigert versjon uten unødige gjentakelser kunne fristet flere til å lese.

Frank Becker

Sunnaas sykehus